

"Hem meselâ, insafsız ehl-i ilhâdın mübâlâğa zannettikleri hattâ muhâl bir mübâlâğa ve mücâzefe tevehhüm ettikleri biri de, amellerin sevâbına dâir ve bâzı sûrelerin fazîletleri hakkında gelen rivâyetlerdir." izah eder misiniz?

"Hem meselâ, insafsız ehl-i ilhâdın mübalâğa zannettikleri, hattâ muhal bir mübalâğa ve mücazefe tevehhüm ettikleri biri de, amellerin sevabına dair ve bazı surelerin faziletleri hakkında gelen rivâyetlerdir."

"Meselâ, Fâtiha'nın Kur'ân kadar sevabı vardır; Sûre-i İhlâs, sülüs-ü Kur'ân; Sûre-i İzâ Zülzileti'l-Ardu, rub'u; Sûre-i Kul Yâ Eyyühe'l-Kâfirûn, rub'u; Sûre-i Yâsin, on defa Kur'ân kadar olduğuna rivâyet vardır. İşte, insafsız ve dikkatsiz insanlar demişler ki: 'Şu muhaldir. Çünkü Kur'ân içinde Yâsin ve öteki faziletli olanlar da vardır. Onun için mânâsız olur.'" (1)

Öncelikle şunu ifade etmek gerekir:

Dua etmek bir ibadettir. İbadet ise Allah emrettiği için ve yalnız Onun rızasını kazanmak adına yapılır. Faydalarını ve sonuçlarını âhiret alemlerinde göreceğiz ve alacağız. Fakat esas maksat olmamak, kasten istenilmemek şartıyla, dünyaya ait faydalar; ikram edilen ve istenilmeyerek verilenler, bu ibadete zarar vermez. Çünkü, zayıflar için teşvike ve o duaları çokça yapmaya vesile olur. O faydaları düşünüp, şevke gelip, o duaları sırf Allah rızasını kazanmak adına, âhiret için okusa zarar vermez. Hem de makbuldür.

Hadis ve dua kitaplarında geçen bu gibi sözlerin bazıları zayıf olabilir. Ancak son derece güvenilir olanları da vardır. Bu nedenle bu gibi sözlerin nasıl anlaşılması gerektiği üzerinde durmak istiyoruz:

1. Bir kaide vardır: *"Bir söz mutlak söylendiğinde en mükemmeli anlaşılır."* Örneğin **"insan"** denilince akla Peygamberimiz (asm) gelir. Fizikçi denilince en meşhuru aklımıza gelir. Bunun gibi *"şu duayı okuyan şu sevabı alır"* sözünden aklımıza ilk gelecek olan, o duanın zirvesidir, en son neticesidir. Yani bu duanın en mükemmel sonucu budur, anlamına gelmektedir.

2. Her sözün bazı şartları vardır. Örneğin, bir arabanın kataloğunda saatte 200 km/saat hız yapabileceği yazılı olsun. Sadece bunun yazılmış olması o arabanın her zaman ve her sürücünün 200 km hız yapacağı anlamına gelmez. Stabilize bir yolda, benzinine su karışmış, ön düzeni bozuk, gece vakti farları yanmayan bir araba aynı

hızı yapmayınca bu sözün yanlış olduğu söylenemez. Söz doğrudur, ama bazı gerekli şartların yerine getirilmemesi söz konusudur. Bu nedenle araba bize fayda verecektir fakat istediğimiz hıza ulaşamayacaktır.

Bunun gibi biz de Allah'ın yarattığı mükemmel ve canlı bir arabayız. İnsanın yedikleri, içtikleri, gezdikleri, düşündükleri, ..., her şeyiyle mükemmel olacak ki o duayı okuduğu zaman o neticeyi alabilsin. Demek ki söz doğrudur. Ancak o şartları yerine getirmek kaydıyla.

3. "Her çekirdek bir ağaçtır." sözü doğrudur. Ancak her çekirdek bir ağacın programını taşıdığı halde şartlarına uyararak ekilmezse ağaç olamaz. Bunun gibi her duada insanı Allah'a götüren ve günahlarının silinmesine sebep olan bir sır vardır. Ancak çekirdek gibi olan bu sırrın açılması için de bazı şartlar lazımdır. İman, ibadet, niyet ve haramlardan sakınma gibi şartları yerine getiren onu ağaç gibi açacaktır. Geçmiş günahlarının silinmesine vesile olacaktır. Yoksa çekirdek olarak kalacak ve neticeye ulaşamayacaktır. Hatta hayatını yanlış yerde harcadığı için aynı zamanda sorumlu da olacaktır.

4. Doktora giden bir hastaya, teşhis konduktan sonra kendisine iki tane ilaç yazılır. Doktor ilaçların neler olduğunu ve nasıl kullanılması gerektiğini vurgu yaparak hastaya anlatır. Israrla: *"Bu ilaçları yemekten önce sabah, öğle ve akşam birer tane alacaksın. Dediklerimi aynen tatbik edersen, bir ay sonra hiçbir şeyin kalmaz inşallah."* diye tembih eder.

Bunun üzerine, hasta ilaçlarını aldıktan sonra, doktorun tavsiyelerini titizlikle tatbik eder. Fakat kendisini hep aç bırakır. Soğukta, dışarıda saatlerce dolaşır, soğuk alır. Sağlıklı olmayan suları içer. Geceleri uyumaz, sabahlara kadar gereksiz şeylerle meşgul olur. Dengesiz ve sağlıksız beslenme onun iyileşmesini engeller ve tekrar hastalanarak doktora gider. Doktorun odasına girdikten sonra sitem dolu ifadelerle: *"Doktor bey, hani bir aya kadar hiçbir şeyim kalmayacaktı. Bütün ilaçları aynen dediğiniz gibi kullandım, ama hiçbir şey değişmedi, hastalığım daha da ağırlaştı."* derse, bu itirazında ne kadar doğru ve haklı olabilir. Haklı olamaz. Zira bunlar zaten uymamız gereken temel konulardır.

Aynen öyle de, *"Şu duayı okuyan veya şu nafil ibadeti yapan şöyle sevap alır, şundan kurtulur."* gibi rivayetler de bir ilaç gibidir. Namaz, oruç zekat gibi dinin temel meseleleri ise bizim maneviyatımız için ekmek, su ve hava gibi temel gıdalardır. Zina, içki kumar gibi haramlar da zehir, ateş, virüs gibi manevi hayatımıza zarar veren hastalıklardır. İbadetler yapılmak ve haramlardan sakınılmak şartı ile tavsiye edilen dua ve nafil ibadet tesirini gösterecektir. Aksi takdirde beklediği sonucu bulamayabilir. Faydası olsa da tavsiye edildiği kadar olmayacaktır.

Sözün özü; *ruhumuzun temel gıdaları alınmak ve zararlardan da sakınmak şartı ile tavsiye edilen dualardan, her mümin derecesine göre, netice elde edilebilecektir.*

Bu açıklamalar, diğer ibadetler için vaad edilen mükâfatlar ve sevaplar için de

geçerlidir.

(1) bk. [Sözler, Yirmi Dördüncü Söz, Üçüncü Dal.](#)